

УДК 338.242

Виноградов В.В.¹, Александрова С.А.²

¹ магістрант гр. МГРС 2023-1, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

² канд. пед. наук, доцент, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

ВПЛИВ ВІЙНИ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ ПІДПРИЄМСТВ

Повномасштабна війна в Україні спричинила серйозні руйнування та безпрецедентні виклики перед вітчизняними підприємствами, зокрема й готельно-ресторанного господарства.

До 2022 року ця галузь, яка лише оговтувалася від пандемії, починала демонструвати щорічне зростання на 10-15%, в Україну зайшли нові авіалінії, значно покращилася інфраструктура в регіонах, підвищувалася зацікавленість інвесторів в будівництві підприємств готельно-ресторанного господарства, щорічно збільшувалася кількість іноземних туристів на 20 – 30% [1]. Були й проблеми, які потребували вирішення, серед яких: несприятливий бізнес-клімат в країні, недостатнє оновлення основних засобів як матеріальної складової послуг, недостатня якість продукту, невідповідне співвідношення ціни та якості послуг багатьох вітчизняних підприємств тощо [2].

Війна перманентно вплинула на підприємства готельно-ресторанного господарства, залежно від територіального розташування закладів, але значно ускладнила ведення бізнесу для всіх суб'єктів господарювання. Повномасштабний напад РФ негативно позначився на всіх факторах, що визначають конкурентоспроможність підприємств як на внутрішньому ринку, так і на міжнародному.

Так, щодо стратегічних чинників, що впливають на конкурентоспроможність підприємств, можна констатувати суттєвий негативний вплив на рівні макросередовища – значно ускладнилася економічна, соціально-демографічна, екологічна ситуація тощо; на рівні мезосередовища – частково або повністю (залежно від регіону) зруйнована інфраструктура, рекреаційні ресурси тощо; виникли проблеми в логістиці; в частині регіонів України, що найбільше потерпають від війни, попит та пропозиція зникли майже повністю, в деяких відбулося зниження попиту. Майже всі підприємства галузі зазнали змін у попиті, зник або змінився сегмент споживачів, посередників тощо.

Суб'єкти господарювання зазнають втрат кваліфікованого персоналу з причини переміщення, мобілізації тощо; випробовують негативний вплив на фінансове становище через зростання інфляційних процесів, що призводить до подорожчання сировини, матеріалів, енергоносіїв та інших витрат та, як наслідок, зростання собівартості.

Бізнес вимушений адаптуватися до зовнішніх умов, змінюючи систему управління, асортимент, споживчі характеристики, ціни, методи просування послуг, співробітництво з посередниками тощо.

На міжнародному рівні конкурентоспроможність знизилася майже до нуля, проте після відновлення по завершенню війни ця галузь має суттєвий потенціал для відновлення та розвитку. Завдяки адаптації до нових умов та державній підтримці, готельно-ресторанний бізнес може стати одним з рушіїв відновлення економіки України.

Список використаних джерел:

1. Румянцева І. Б., Мендела І. Я. Готельна індустрія України в умовах воєнного часу. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління* № 11. 2024. URL : https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue_11_2024
2. Носирєв О. Вектори розвитку готельно-ресторанного і туристичного бізнесу в умовах трансформаційних процесів. *Socio-Economic Problems and the State (electronic journal)*. № 28. 2023. URL : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2023/23nooutp.pdf>